

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W III KWARTALE 2013 R.

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w III kwartale 2013 r.

Od III kwartału 2012 r. do uogólniania wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności Polski w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Ponadto nastąpiły zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem do zaleceń Eurostat. Od III kw. 2012 r. poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej — do II kw. 2012 r. było to 3 miesiące lub więcej. W związku z wprowadzonymi zmianami prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok.

PODSTAWOWE DEFINICJE PRZYJĘTE W BAEL

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych), przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.

Za ludność aktywną zawodowo (tzw. siła robocza) uważa się wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (od I kwartału 2006 r.).

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne, liczba pracujących uzyskana z BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.:

- pracujących mieszkających w hotelach pracowniczych,
- pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Bezrobotni, wg BAEL, to osoby w wieku 15-74 lata (od I kwartału 2001 r.), które spełniły jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany),
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Od I kw. 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z wynikami z lat poprzednich.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne wg powyższych kryteriów, tzn. osoby, które w okresie badanego tygodnia:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - dłuższym niż 3 miesiące,
 - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć (od 2004 r.).

Współczynnik aktywności zawodowej to udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia to udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia to udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

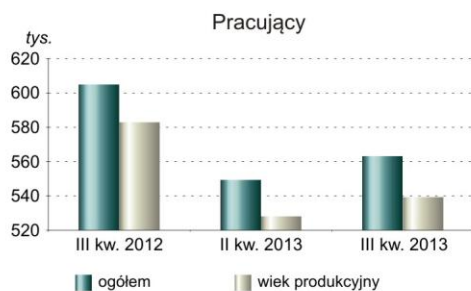
Wiek produkcyjny: 18-59 lat dla kobiet, 18-64 lata dla mężczyzn; młodzież: 15-24 lata; osoby starsze: 55 lat i więcej.

Uwaga: Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Dane opublikowane w tym opracowaniu przedstawiają wyniki przeliczone zgodnie z nową metodologią i nową podstawą uogólniania danych.

Podstawowe wyniki BAEL dla osób w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	III kwartał 2012	II kwartał 2013	III kwartał 2013
Aktywni zawodowo w tys.	690	642	635
pracujący	606	550	564
bezrobotni	84	92	72
Bierni zawodowo w tys.	512	526	503
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,4	55,0	55,8
Współczynnik zatrudnienia w %	50,4	47,1	49,5
Stopa bezrobocia w %	12,2	14,3	11,3

Aktywni zawodowo

W III kwartale 2013 r. liczba aktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 635 tys. osób. Większość z nich (55,7%) stanowili mężczyźni. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 8,0%. Skala tego spadku była znacznie większa w grupie mężczyzn (o 10,6%) niż kobiet (o 4,4%).

Zdecydowanie większy spadek aktywności zawodowej na przestrzeni roku odnotowano na wsi (o 9,7%), podczas gdy w miastach wyniósł on jedynie 5,7%. Udział mieszkańców obszarów wiejskich w liczbie aktywnych zawodowo zmalał do 52,9%.

Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie o 1,6 p. proc. niższym niż w roku ubiegłym i wyniósł 55,8%. W podziale według płci zdecydowanie wyższą jego wartość nadal notowano wśród mężczyzn – 63,6% wobec 48,3% u kobiet. W miastach wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł 54,1% i był nieco mniejszy niż na wsi (57,6%).

W skali kraju współczynnik aktywności zawodowej nie uległ zmianie. W rezultacie w omawianym okresie przekroczył on poziom w województwie i wyniósł 56,2%. Podobnie jak w Świętokrzyskim znaczne różnice wystąpiły w podziale według płci. Współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn wyniósł 64,7%, a kobiet – 48,4%.

W większości grup wiekowych odnotowano spadek współczynnika aktywności ekonomicznej ludności na przestrzeni roku. Wystąpił on przede wszystkim wśród osób wieku 45–54 lata (spadek o 1,9 p. proc. – do 80,6%) oraz 55 lat i więcej – spadek o 1,0 p. proc. – do 24,0%. Wyższą o 1,0 p. proc. niż przed rokiem aktywność odnotowano natomiast w zbiorowości najmłodszych 15–24 lata.

Duże różnice aktywności ekonomicznej utrzymały się w zależności od wykształcenia badanych. W dalszym ciągu zdecydowanie najwyższy poziom współczynnika aktywności ekonomicznej ludności notowany był w grupie osób z wykształceniem wyższym – 79,5%. Zmalał on jednak na przestrzeni roku o 1,8 p. proc. Wysoki poziom współczynnika aktywności wystąpił także

wśród osób legitymujących się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 63,1% oraz zasadniczym zawodowym – 64,0%. W obydwu tych grupach również uległ zmniejszeniu – odpowiednio o 5,3 i 3,2 p.proc. Wzrost aktywności wystąpił jedynie wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (o 4,5 p.proc. do 49,5%). Najmniej aktywne zawodowo były osoby posiadające najniższe wykształcenie (gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe) lub bez wykształcenia szkolnego. Wśród nich wskaźnik ten wyniósł 21,0%.

Pracujący

Liczba pracujących w III kwartale 2013 r. ukształtowała się na poziomie 564 tys. i zmniejszyła się w skali roku o 6,9%. Populacja pracujących mężczyzn zmalała o 8,9%, natomiast kobiet o 4,7%. Mniej pracujących było na wsi – o 9,8%, natomiast w miastach ich liczba obniżyła się o 4,1%.

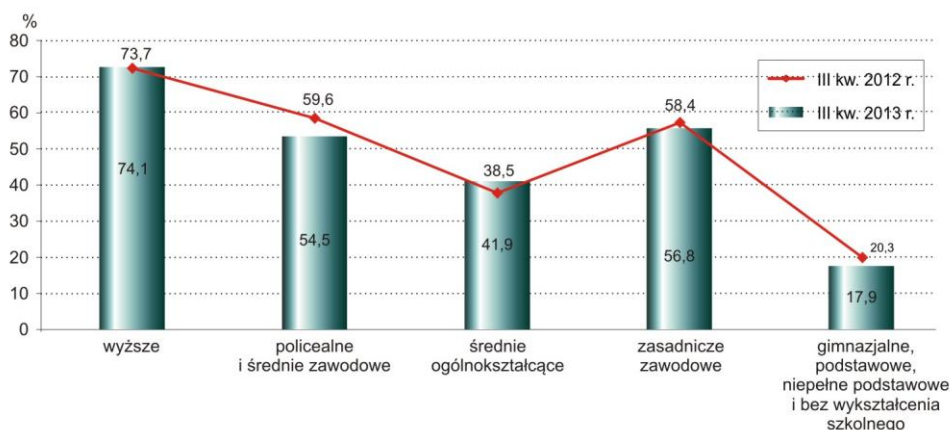
Zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W III kwartale 2013 r. na 1000 pracujących przypadało 1020 bezrobotnych i biernych zawodowo.

Wskaźnik zatrudnienia będący miernikiem zaangażowania ludności w procesie pracy ukształtował się na mniejszym poziomie niż przed rokiem i wyniósł 49,5% (w kraju – 50,7%). Podobnie jak w przypadku współczynnika aktywności ekonomicznej odnotowano jego duże zróżnicowanie w zależności od płci. Zdecydowanie wyższy był on wśród mężczyzn, spośród których pracowało 56,9%. Kobiety rzadziej podejmowały pracę (42,3% pań to osoby pracujące). W skali roku wskaźnik zatrudnienia w tej grupie obniżył się o 0,2 p.proc. Wśród mężczyzn spadek był zdecydowanie większy i wyniósł 1,6 p.proc.

Wskaźnik zatrudnienia wśród ludności miast na przestrzeni roku pozostał na niezmiennym poziomie, osiągając wartość 46,5%, natomiast na wsi wyniósł 52,3% i był mniejszy o 2,0 p. proc. W przekroju wieku wzrost odnotowano w grupie osób w wieku 35–44 lata, w której był on większy niż rok wcześniej o 0,4 p.proc. oraz wśród najmłodszych (do 24 roku życia) – o 1,7 p. proc. Najbardziej obniżył się natomiast wśród mających 55 lat i więcej – o 1,2 p.proc.

Wskaźnik zatrudnienia cechował się dużym zróżnicowaniem w zależności od poziomu wykształcenia. Zdecydowanie najwyższy jego poziom odnotowano wśród pracowników, którzy ukończyli uczelnię wyższą – 74,1%. W stosunku do roku ubiegłego zwiększył się o 0,4 p.proc.; najsilniejszy wzrost wystąpił wśród posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – o 3,4 p. proc. Największy spadek odnotowano natomiast wśród posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe – o 5,1 p. proc. Najniższy poziom wskaźnika zatrudnienia wystąpił wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego – 17,9%. W tej grupie zmalał on w skali roku o 2,4 p.proc.

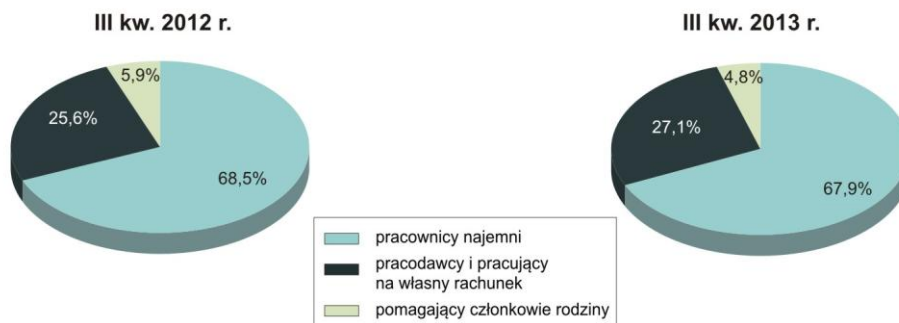
Wskaźnik zatrudnienia według wykształcenia

W III kwartale 2013 r. w sektorze prywatnym w województwie świętokrzyskim pracowało 439 tys. osób, tj. 77,8% ogółu pracujących. Spośród nich większość (62,4%) stanowili mężczyźni. Odmiennie przedstawiała się sytuacja w sektorze publicznym, w którym wśród 125 tys. pracujących przeważały kobiety (64,8%). W przedsiębiorstwach prywatnych odnotowano spadek liczby pracowników w stosunku do roku poprzedniego (o 7,2%). W sektorze publicznym jego skala była nieco mniejsza i wyniosła 6,0%.

Pracownicy najemni stanowili 67,9% ogółu pracujących, pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 27,1%, a pomagający członkowie rodzin – 4,8%. W skali roku liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się o 1,3%. Mniej było także pracowników najemnych – o 7,7% oraz pomagających członków rodzin – o 25,0%.

Pracujący wg statusu zatrudnienia

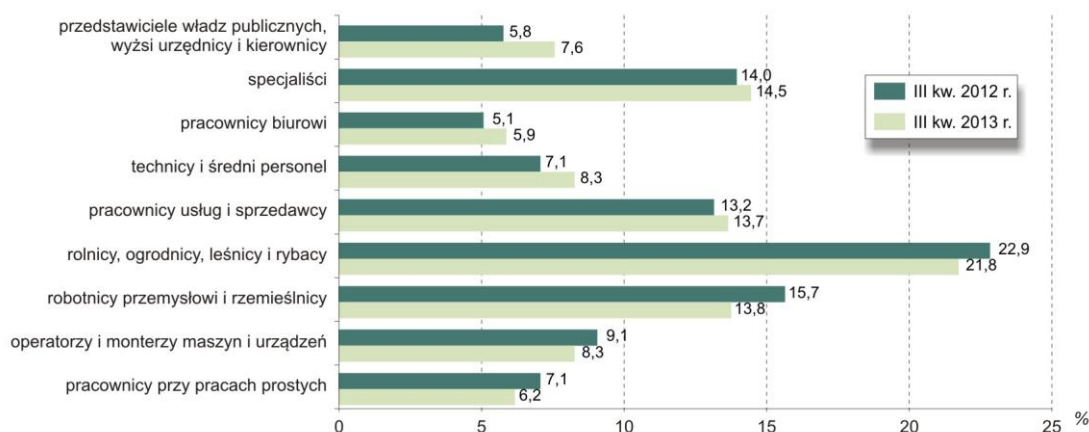
Liczba mężczyzn w grupie pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się na przestrzeni roku o 1,0%, natomiast pracujących w charakterze pracowników najemnych – o 12,1%.

Liczba pań pracujących w charakterze pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się na przestrzeni roku o 3,5%. Kobiet w roli pracowników najemnych ubyło natomiast jedynie 2,7%. Większy spadek liczby kobiet niż mężczyzn w grupie pracodawców lub zarobkujących na własny rachunek skutkowało obniżeniem ich udziału w tej zbiorowości na przestrzeni roku o 0,9 p.proc. – do 35,9%.

Osoby zatrudnione na czas nieokreślony stanowiły 74,7% ogólnej liczby pracowników najemnych. Ich wyższy odsetek występował w sektorze publicznym, w którym udział ten wyniósł 91,2%. W sektorze prywatnym zatrudnieni na czas nieokreślony stanowili 66,4%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupą zawodową w województwie świętokrzyskim w dalszym ciągu byli rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 21,8% ogółu. Ich liczba w ciągu roku znacznie się jednak zmniejszyła – o 11,5%. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy stanowili 13,8% ogółu, specjaliści – 14,5%, a pracownicy usług i sprzedawcy – 13,7%.

Pracujący według grup zawodowych

Mężczyźni przeważali wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 89,4% ogółu, robotników przemysłowych i rzemieślników – 92,3% oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników – 67,4%. Kobiety dominowały natomiast m.in. wśród specjalistów – 67,1% oraz pracowników usług i sprzedawców – 64,9%.

Zmniejszył się udział pracujących, którzy w badanym tygodniu przepracowali 40 i więcej godzin. Stanowili oni 75,9% ogółu pracujących. Podobnie jak przed rokiem kobiety pracowały w krótszym wymiarze czasu. W grupie mężczyzn odsetek pracujących przynajmniej 40 godz. tygodniowo wyniósł 82,3%, a kobiet – 67,9%. Krócej pracowali mieszkańcy miast. Odsetek pracujących 40 godz. i więcej wyniósł wśród nich 71,7%, podczas gdy na wsi 79,7%.

Bezrobotni

Liczba bezrobotnych w III kwartale 2013 r. ukształtowała się na poziomie 72 tys. i była mniejsza niż rok wcześniej o 14,3%. Wśród bezrobotnych więcej było mężczyzn – 51,4% ogółu. Bezrobocie w tej grupie znacznie się jednak zmniejszyło. Liczba bezrobotnych panów zmalała w ciągu roku o 22,9%, podczas gdy liczba kobiet poszukujących pracy zmniejszyła się jedynie o 2,8%.

Liczba bezrobotnych mieszkańców miast obniżyła się o 16,3%. Niewiele mniejszy spadek odnotowano na wsi, gdzie liczba bezrobotnych zmalała o 14,3%.

Do oceny natężenia bezrobocia służy stopa bezrobocia wyrażająca udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej. W III kwartale 2013 roku ukształtowała się ona na poziomie 11,3% i w skali roku obniżyła się o 0,9 p.proc.

W kraju odnotowano spadek liczby bezrobotnych – o 0,2%. Wyraźnie niższa niż w województwie była stopa bezrobocia, która osiągnęła 9,8%, tj. o 0,1 p. proc. mniej niż przed rokiem.

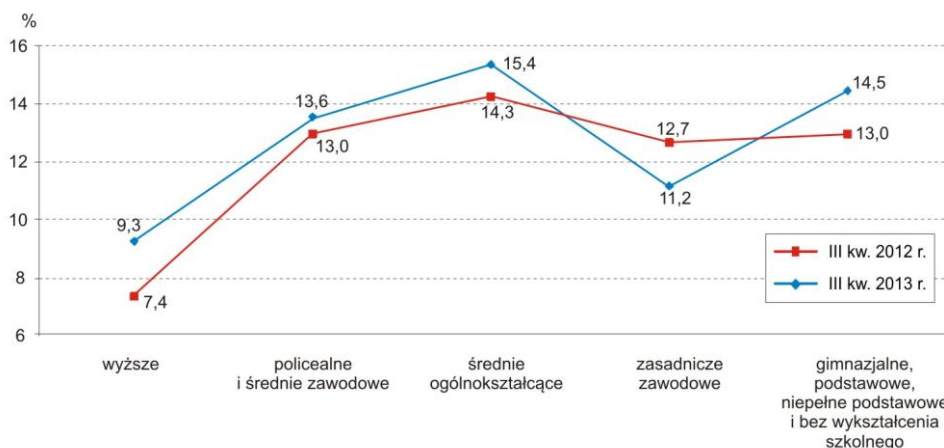
Pomimo wyraźnego spadku stopa bezrobocia w miastach pozostawała wyraźnie wyższa niż na wsi i wynosiła 13,7%. W tym samym okresie na obszarach wiejskich bezrobotnymi było jedynie 8,9% aktywnych zawodowo.

W lepszej sytuacji na rynku pracy znajdowali się mężczyźni. Stopa bezrobocia w tej zbiorowości wyraźnie się obniżyła i wyniosła 10,5%. Wśród kobiet na przestrzeni roku stopa bezrobocia lekko wzrosła. W rezultacie przekroczyła poziom występujący wśród mężczyzn osiągając 12,5%.

Kłopoty ze znalezieniem pracy miały nadal szczególnie osoby młode. Na przestrzeni roku grupa poszukujących pracy w wieku 15–24 lata znacznie się jednak zmniejszyła – do 37,8% (o 4,0 p. proc.). Wzrost problemów ze znalezieniem pracy odnotowano jedynie wśród najstarszych (w wieku 55 lat i więcej) – o 0,1 p. proc.

Zróźnicowanie stopy bezrobocia występowało również w zależności od poziomu wykształcenia. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w omawianym kwartale wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 15,4%, przy czym zwiększyła się ona w skali roku o 1,1 p. proc. Najniższa stopa bezrobocia, charakteryzowała posiadających wykształcenie wyższe – 7,4%, tj. o 1,9 p. proc. mniej niż przed rokiem. Znaczący spadek stopy bezrobocia odnotowano także wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – o 1,5 p. proc.

Stopa bezrobocia według wykształcenia

Bezrobotni najczęściej poszukiwali pracy poprzez ogłoszenia w prasie – 76,4% i biuro pracy – 75,0%. Nieco mniej osób decydowało się na jej poszukiwanie poprzez krewnych i znajomych – 69,4% oraz bezpośredni kontakt z zakładem pracy – 72,2%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 13,4 miesiąca. Wydłużenie tego okresu było wynikiem jego znacznego wzrostu wśród mężczyzn (o 2,4 miesiąca – do 15,0 miesięcy). Kobiety poszukiwały pracy przeciętnie przez 11,8 miesiąca (o 1,3 miesiąca krócej niż przed rokiem). Nieco wolniej znajdowali pracę mieszkańcy miast, którzy przeznaczali na jej poszukiwanie średnio 13,8 m-ca. Na wsi zajmowało to przeciętnie 12,9 miesiąca.

Bierni zawodowo

W III kwartale 2013 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 503 tys., tj. 44,2% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju – 43,8%). Wśród nich dominowały kobiety, które stanowiły 59,6% ogółu, a także mieszkańcy miast – 50,7%.

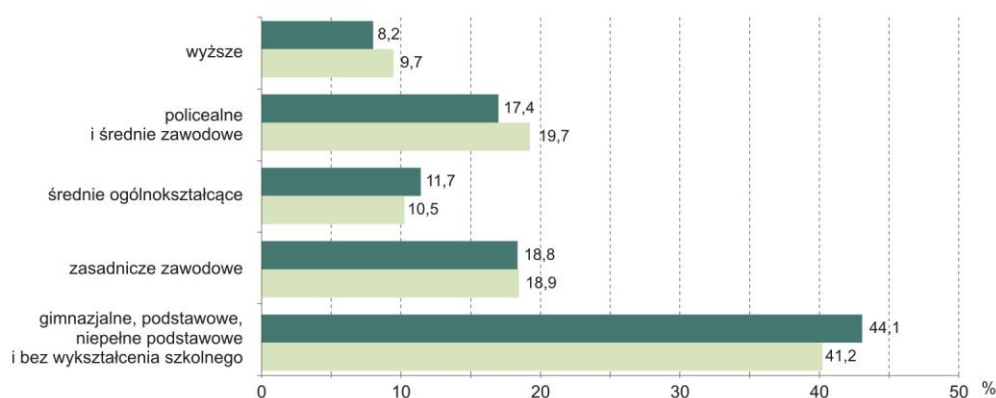
W skali roku zbiorowość biernych zawodowo zmniejszyła się o 1,8%, przy czym jej spadek w miastach (o 2,3%) był nieco większy niż na wsi (o 1,2%).

W podziale według płci w przypadku mężczyzn wystąpił wzrost wynoszący 1,5%, natomiast liczba biernych zawodowo kobiet zmalała o 4,2%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupę biernych zawodowo tworzyły osoby w wieku 55 lat i więcej. W ciągu roku ich liczba zwiększyła się o 3,8% i stanowiła 64,4% ogółu. Liczba biernych z grupy 25-34 lata pozostała bez zmian, natomiast w pozostałych grupach odnotowano spadek, w tym największy wśród osób w wieku 15-24 lata – o 16,2%.

Prawie połowa biernych zawodowo (41,2%) to osoby mające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia. Ich liczba na przestrzeni roku zmniejszyła się jednak o 8,4%. Największy ubytek nieaktywnych zawodowo odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – o 11,7%. Przybyło biernych wśród najlepiej wykształconych: z wykształceniem wyższym – o 16,7% oraz policealnym i średnim zawodowym – o 11,2%.

Bierni zawodowo według wykształcenia

Najważniejszym powodem braku aktywności zawodowej było pobieranie świadczeń emerytalnych, na co wskazywało 50,7%. Jako przyczynę bierności zawodowej 17,9% osób podawało naukę i uzupełnienie kwalifikacji, a 12,9% – chorobę i niepełnosprawność. Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy wymieniło jedynie nieco ponad 4% biernych zawodowo.

Podsumowanie

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w III kw. 2013 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- odnotowano spadek aktywności zawodowej,
- znacznie zmniejszyła się liczba pracujących niezależnie od płci i miejsca zamieszkania,
- odnotowano spadek wskaźnika zatrudnienia w województwie,
- wystąpił spadek liczby bezrobotnych, co było przede wszystkim wynikiem ich znacznie mniejszej liczby wśród mężczyzn,
- niższa niż przed rokiem była stopa bezrobocia, a jej niższy poziom nadal występował na obszarach wiejskich,
- zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- zmniejszyła się zbiorowość biernych zawodowo; spadek ten objął jedynie kobiety.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w III kwartale 2013 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
OGÓŁEM	1139	635	564	72	503	55,8	49,5	11,3
mężczyźni	557	354	317	37	203	63,6	56,9	10,5
kobiety	582	281	246	35	300	48,3	42,3	12,5
Miasta	555	300	258	41	255	54,1	46,5	13,7
Wieś	583	336	305	30	248	57,6	52,3	8,9
Z ogółem w wieku:								
15–24 lata	156	59	43	15	98	37,8	27,6	25,4
25–34	204	176	150	26	28	86,3	73,5	14,8
35–44	177	158	145	13	19	89,3	81,9	8,2
45–54	175	141	130	11	35	80,6	74,3	7,8
55 lat i więcej	425	102	95	6	324	24,0	22,4	5,9
Z ogółem według wykształcenia:								
wyższe	239	190	177	14	49	79,5	74,1	7,4
policealne i średnie zawodowe	268	169	146	23	99	63,1	54,5	13,6
średnie ogólnokształcące	105	52	44	8	53	49,5	41,9	15,4
zasadnicze zawodowe	264	169	150	19	95	64,0	56,8	11,2
gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	262	55	47	8	207	21,0	17,9	14,5